

KNZB

opleidingen

Cursist / Docent / Examinator
Wedstrijdzwemmen
Bevoegdheid "1" / Scheidsrechter

Colofon

Dit werkboek is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Zwembond,
Wattbaan 31-49, 3438 EX Nieuwegein – Huis van de Sport
Postbus 7217, 3430 JE Nieuwegein

Opmaak : KNZB
Druk : KNZB

- Coördinatie uitgifte : productbeheerder KNZB afd. S&O
- Coördinatie inhoud : projectleider Innovatie -

opleidingen@knzb.nl
innovatie@knzb.nl

Tekstbijdrage

:auteur

Uitgave Artikelcode .....

- januari 2007
- – versie –

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNZB.

© KNZB

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	7
1.1. VOORWOORD	7
1.2. VOORWAARDEN.....	7
2. TAKEN VAN DE SCHEIDSRECHTER	9
3. DE JURYVERGADERING	11
3.1. ALGEMEEN	11
3.2. TE BEHANDELEN ZAKEN TIJDENS DE JURYVERGADERING	12
3.2.1. <i>Het welkomstwoord</i>	12
3.2.2. <i>Presentie en controle van de bevoegdheden</i>	12
3.2.3. <i>Klokkencontrole</i>	12
3.2.4. <i>De speaker</i>	13
3.2.5. <i>De starter</i>	13
3.2.6. <i>De plaatsvervangende scheidsrechter</i>	14
3.2.7. <i>De kamprechters</i>	15
3.2.8. <i>De tijdwaarnemer / keerpuntcommissaris</i>	16
3.2.9. <i>De jurytafel</i>	17
4. TIJDENS DE WEDSTRIJD	19
5. PROTESTEN	23
6. DE BEOORDELINGSWEDSTRIJD	25
7. HET VERVOLG	27
7.1. CHECKLIST BEOORDELING SCHEIDSRECHTERS	29
7.2. BIJZONDERE WEDSTRIJDEN	33
7.3. AANBEVOLEN LITERATUUR	36
7.4. VOORSTEL VERBETERING CURSUS.....	37

1. Inleiding

1.1. Voorwoord

Dit cursusboek is bedoeld om meer inzicht te geven in de opleiding tot scheidsrechter. Het is een aanvulling op de informatie die uw begeleider, andere scheidsrechters en de KOC u geven. Het is ook geen reglement. Voor letterlijke reglementteksten zult u het reglement er op moeten na slaan. Er worden wel praktijkvoorbeelden behandeld. Deze geven aan hoe u met het reglement om kunt gaan. Vaak zijn er meerdere goede mogelijkheden. Afhankelijk van de omstandigheden zal de meest geschikte geselecteerd moeten worden.

Dit cursusboek kan niet volledig zijn. De zwemsport staat niet stil en ook ervaren scheidsrechters komen nog nieuwe situaties tegen. Maar met behulp van deze informatie en uw gezonde verstand zal u ook in dergelijke situaties een goede oplossing weten te vinden.

Dit boek is bedoeld als een werkboek. Bewust is voldoende ruimte overgelaten tussen de verschillende hoofdstukken. Dit boek behandelt niet het open water zwemmen. Hiervoor is via de KNZB ander cursusmateriaal beschikbaar.

Veel succes bij uw opleiding tot scheidsrechter.

1.2. Voorwaarden

Om scheidsrechter te kunnen worden zult u eerst de K bevoegdheid moeten halen. Daarnaast moet u ook een aantal jaren ervaring als K op hebben gedaan. 2 jaar is het minimum. Die periode van tenminste 2 jaar blijkt in de praktijk ook echt nodig te zijn.

De J bevoegdheid is verplicht voor de K bevoegdheid. U zult merken dat u er veel profijt van heeft bij de 1-opleiding. U zult tenslotte problemen aan de jurytafel op moeten kunnen lossen. Dat kan niet als u niet goed vertrouwd bent met het werk en de problemen van de J.

U moet ook een zekere snelheid hebben. U bent misschien niet zo snel als zeer ervaren J's maar als het te veel tijd kost om problemen op te lossen dan werkt dat nadelig door op de rest van de wedstrijd en gaat ten koste van andere taken die gedaan moeten worden.

In een aantal kringen is ook de 2 bevoegdheid vereist. In andere kringen is die verplichting er niet.

Niet iedereen heeft de stem om starter te zijn. Wel is het belangrijk dat u de start goed kunt beoordelen en luid, duidelijk en tijdig valse starts affluit.

Als u aan bovenstaande voorwaarden voldoet kan de KOC u vragen of u scheidsrechter wilt worden.

Dit is zeker geen automatisme! Persoonlijkheid en dergelijke eigenschappen spelen een belangrijke rol.

Pierluigi Collina, één van de beste voetbalscheidsrechters, noemt in zijn boek 'De regels van het spel'.

'Moed' is er daar één van en een belangrijk aspect voor de scheidsrechter. De moed om beslissingen te nemen, in het bijzonder indien het makkelijker is om een beslissing te laten of de beslissing uit te stellen.

Daarnaast dient u onafhankelijke beslissingen te kunnen en te durven nemen. Ook als dat veel kritiek in uw omgeving zal oproepen. Onafhankelijk zijn is praktisch onmogelijk. U bent ten slotte lid van een vereniging.

U hebt misschien een functie binnen uw vereniging. U kent ook zwemmers en coaches. U bent misschien ook wel fan van een bepaalde zwemmer. Desondanks moet u beslissingen nemen die uitsluitend ten goede komen aan de wedstrijd en daarom trachten onafhankelijk te zijn van andere belangen.

De KOC zal u al in een vroeg stadium hebben bekeken en een inschatting hebben gemaakt of zij denkt dat u in een periode van (meestal) 1 - 2 seizoenen de stap naar scheidsrechter kunt maken. Vaak heeft u al een aantal malen als scheidsrechter gefunctioneerd. Ook als u vaker als scheidsrechter heeft gefunctioneerd zal de KOC u ruim van te voren benaderen.

De stap van kamprechter naar scheidsrechter is een grote stap. Uw begeleider(s) zullen u op veel punten wijzen waar u mogelijk nooit bij stil gestaan heeft. Om aan al die punten te werken is tijd nodig. Het kan niet vaak genoeg gezegd worden. Bij de beoordelingswedstrijd ligt de lat hoog. Onderschat dit niet. In het beginstadium zult u zeker fouten maken. De constatering dat een fout is gemaakt is belangrijk. Nog belangrijker is om te achterhalen hoe de fout heeft kunnen ontstaan. Waren uw instructies wel zo duidelijk? Was u teveel afgeleid? Van fouten kunt u leren. Van de oorzaak van de fout kunt u nog veel meer leren.

Als u besluit dat u ingaat op de uitnodiging om de 1 bevoegdheid te halen dan zal de KOC met u afspraken maken over de verdere invulling. Dit verschilt van kring tot kring en hangt ook af van uw ervaring en uw sterke en minder sterke punten. De rode draad is echter als volgt:

- U krijgt vanuit de KOC een begeleider aangewezen die in eerste instantie uw vraagbaak en aanspreekpunt zal zijn.

Hij/zij zal echter niet bij alle wedstrijden aanwezig zijn.

- Er worden een opleidingstraject van 10-15 wedstrijden afgesproken waarbij u als scheidsrechter zal fungeren.

- In dit opleidingstraject zal u ook terugkoppeling krijgen van andere juryleden.

U zult in uw opleiding merken dat er heel verschillend gedacht wordt over bepaalde zaken.

Uit de hele berg tips en opmerkingen die u zult krijgen, zult u zelf een werkwijze moeten distilleren die bij u past. Maak gebruik van uw eigen kwaliteiten, eigenschappen en vul dit aan met de ervaringen van anderen.

In dit cursus materiaal zit heel veel ervaring verwerkt. Ervaringen van diverse scheidsrechters en kandidaat-scheidsrechters. Daarnaast ervaringen met beoordelingswedstrijden en beoordelaars. Hopelijk kunt u hiermee uw voordeel doen.

Een laatste opmerking. Het “1” examen is een praktijkexamen waarbij u als scheidsrechter een wedstrijd in een andere kring moet leiden. Er is geen theorie examen voor de “1” bevoegdheid.

2. Taken van de scheidsrechter

De taken zijn:

- het leiden van de wedstrijd
- aansturen van de jury
- problemen oplossen
- overleggen met coaches en organisatie

De genoemde taken zijn specifieke taken voor de scheidsrechter. De verantwoording hiervoor is niet te delegeren. Dat betekent niet dat de scheidsrechter alles moet doen. Soms kan een ander jurylid of (moet) de organisatie iets doen maar het is de scheidsrechter die als eerste actie moet ondernemen en opnieuw in actie moet komen als de genomen maatregelen niet het gewenste resultaat hebben.

Deze taken moeten prioriteit hebben. Problemen moeten niet voortduren. Bij voorkeur moeten problemen preventief opgelost worden en dus voorkomen worden.

Sommige problemen lossen zich vanzelf op. Het is de taak van de scheidsrechter om in te schatten of dit het geval zal zijn of dat er ingegrepen moet worden. Dat ingrijpen, is op een vriendelijke, respectvolle maar doortastende wijze. Soms volstaat een eenvoudige vraag of een verzoek. Werkt dit niet dan moet de scheidsrechter niet schromen om die beslissingen te nemen die nodig zijn om de wedstrijd goed te laten verlopen.

Een tweetal voorbeelden van ingrijpen:

1. De speaker begint regelmatig op een ongelukkig moment met het oproepen van deelnemers of het geven van uitslagen. Hierdoor wordt het ritme uit de wedstrijd gehaald. U als scheidsrechter moet dan de speaker uitleggen wat u graag wilt en niet wilt. Beter om hier wat tijd voor uit te trekken dan dat de wedstrijd niet lekker loopt.
2. Het is rumoerig in de buurt van de starter. Als de uitslagen in de buurt van de starter opgehangen worden is het niet vreemd dat het rumoerig is. Vraag dan de organisatie of de jury om de uitslagen ergens anders op te hangen. Kleine moeite en een hele verbetering.

Dit zijn twee voorbeelden van ingrijpen die niet spectaculair zijn, maar ze bevorderen het verloop van de wedstrijd. Het wordt ook een veel prettigere wedstrijd. Op dergelijke details letten en er daadwerkelijk actie op ondernemen is een kenmerk van een goede scheidsrechter.

Bovenstaande wekt misschien de indruk dat de scheidsrechter alleen maar bezig is met problemen en andere moeilijke gevallen. Het is wel de specifieke taak van de scheidsrechter maar qua tijdsbesteding is het maar een klein gedeelte van de wedstrijd.

Met een goede voorbereiding, goede afspraken met de organisatie en een goede, duidelijke juryvergadering worden veel problemen al voorkomen.

3. De juryvergadering

3.1. Algemeen

De juryvergadering is de derde stap in de richting van een goede wedstrijd. De eerste stap is de voorbereiding thuis. Zeker als u het programma thuis heeft gekregen kunt u zich al in een vroeg stadium voorbereiden. Stap 2 is voor de juryvergadering even in het bad te gaan kijken en met de organisatie bijzonderheden kort door te nemen. Ook al fungeert u in een bekende omgeving en kent u het zwembad op uw duimpje, toch is het verstandig om even in het bad te gaan kijken.

De juryvergadering is heel belangrijk. Hier spreekt u met de andere juryleden af hoe u als team gaat fungeren. Als de wedstrijd begint moet iedereen op één lijn zitten en iedereen moet weten wat van hem/haar verwacht wordt.

Normaliter heeft u 30 minuten voor de juryvergadering. Gebruik deze tijd. Probeer de wedstrijd op tijd te laten beginnen maar is meer tijd nodig voor de juryvergadering dan is het beter om toch die extra tijd te nemen. Beter 5 minuten te laat beginnen dan 15 minuten vertraging oplopen door misverstanden, foutjes en/of onduidelijkheden.

Er is geen vaste indeling voor een juryvergadering. Iedere scheidsrechter doet het anders. Het welkomstwoord, het controleren of alle officials aanwezig zijn, de controle van de woonplaats en bevoegdheden zijn de eerste onderwerpen in de juryvergadering. Vaak komt meteen daarna de klokkencontrole. Voor de andere onderwerpen is geen vaste volgorde. Het is belangrijk dat u niet van de hak op de tak springt en een indeling gebruikt die voor u logisch is. Dan gaat het bijna vanzelf en vergeet u het minst. Maak ook daar waar nodig gebruik van een spiekbriefje. Het mag. Ook bij uw beoordelingswedstrijd.

Zoek een plek waarbij u zo goed mogelijk verstaanbaar bent. Zorg er voor dat er geen officials achter u zitten. Ze verstaan u dan slecht. Niet iedereen durft om extra uitleg te vragen. Maar als u vragende of verbaasde gezichten ziet weet u dat u nog extra uitleg moet geven. Die gezichten ziet u niet als officials achter u zitten.

Het kan ook helpen om te gaan staan. U bent dan beter te verstaan en u ziet de 'reacties' van juryleden beter.

Het komt nogal eens voor dat met bijvoorbeeld het jurysecretariaat of de starter buiten de juryvergadering om afspraken worden gemaakt. Soms is het onvermijdelijk maar het is beter om dit in aanwezigheid van alle juryleden te doen (*).

Uw jury moet als team fungeren. Geef daarom de instructies in aanwezigheid van uw voltallige jury.

(*) Indien het hoofd jurysecretariaat ruim voor het begin van de juryvergadering aanwezig is, kunt u in alle rust de wedstrijd doornemen en alvast instructies geven. U kunt dan in de juryvergadering (op hoofdlijnen) aangeven welke afspraken u heeft gemaakt.

Het kan niet voldoende benadrukt worden. De juryvergadering is belangrijk. Hier legt u de basis voor een prettige wedstrijd. Prettig voor u, uw collega officials maar ook voor de zwemmers, coaches en het publiek. Oefen juryvergaderingen en probeer een structuur te vinden die bij u past. Dan kunt u op een natuurlijke wijze een juryvergadering houden. Dat zijn de beste juryvergaderingen.

3.2. Te behandelen zaken tijdens de juryvergadering

Er zijn zaken die u in de juryvergadering moet behandelen. Doet u dat niet dan krijgt u problemen tijdens de wedstrijd. Geen juryvergadering is echter helemaal gelijk.

In de volgende paragrafen worden vaak meerdere mogelijkheden aangedragen om te werk te gaan. Al deze mogelijkheden zijn goed! Echter alles heeft zijn positieve en negatieve kanten.

Hoewel iets goed is hoeft het nog niet handig te zijn. Misschien is het wel handig bij een E-wedstrijd maar niet handig bij kringkampioenschappen. Zet voor u zelf de voor- en nadelen van deze mogelijkheden op een rijtje. Probeer een paar alternatieven eens uit. U zult merken dat u een duidelijke voorkeur heeft voor bepaalde mogelijkheden. Gebruik die. Maar als u een aantal alternatieve mogelijkheden eens heeft geprobeerd dan kunt u, als dat nodig is, ook beter inspelen op onverwachte of ongebruikelijke situaties.

3.2.1. *Het welkomstwoord*

Heet iedereen welkom. Bedank na afloop ook iedereen. Groepsgewijs na afloop van de wedstrijd of individueel. Dat laatste kan vaak plaatsvinden tijdens de laatste series. Vergeet dan ook de speaker niet. Als u individueel uw officials bedankt moet u er wel de tijd voor nemen. In zevenmijlslarzen langs uw officials gaan heeft geen enkel nut. U hoeft echter ook geen lange gesprekken aan te knopen. Bedanken is voldoende. Kijk daarbij uw officials wel aan!

3.2.2. *Presentie en controle van de bevoegdheden*

Doe dit in een redelijk tempo maar geef de jury de tijd om correcties aan te brengen.

Noteer op uw eigen voorblad ook de correcties.

De laatste vraag is altijd of er iemand is die niet op het voorblad staat.

3.2.3. *Klokkencontrole*

Is nog niet iedereen aanwezig dan kan de klokkencontrole wel even uitgesteld worden.

Het is prettig als officials met hun eigen stopwatch kunnen fungeren. Daar zijn ze mee vertrouwd.

Is iedereen aanwezig of kan de klokkencontrole niet meer uitgesteld worden dan eerst aangeven in welk tempo u telt. Vraag de officials om in hetzelfde tempo mee te tellen.

Als de klokken gestart zijn even vragen of de klokken allemaal lopen.

De klokken kunnen na minimaal 5 minuten te hebben gelopen worden gestopt. Er zijn verschillende mogelijkheden om dit te doen. Alle mogelijkheden hebben hun voor- en nadelen.

1. De meest gebruikelijke methode is de klok stoppen als tussentijd. U hoeft dan niet opnieuw te beginnen (en 5 minuten te wachten) voordat u de klokken opnieuw kunt laten stoppen. Het nadeel is dat het problemen bij het starten van de klok niet ondervangt. Als een klok te vroeg of te laat is gestart dan zal dit verschil ook bij de tweede keer stoppen nog aanwezig zijn. De klokken zijn dan nog steeds niet correct en moet u alsnog opnieuw beginnen.
2. U kunt de klokken direct als eindtijd stoppen. Als u de klokken niet erg lang heeft laten lopen kunt u in alle rust de klokkencontrole vanaf het begin overdoen. Dat kunt u zelfs meerdere malen doen.
3. Als u bij de wedstrijd veel met tussentijden werkt kunt u een variant gebruiken. Stop de klokken als tussentijd en laat de tijd invullen op de tijdbriefjes. Laat de tijdbriefjes nog niet inleveren. Stop vervolgens als eindtijd. Laat ook die tijd noteren en neem dan de briefjes in. Behalve een controle van de klok hebben uw officials ook even (verplicht) geoefend met tussentijden en eindtijden. Mochten er opvallende afwijkingen in de tijden zitten dan kunt u daar nog extra aandacht aan besteden tijdens de juryvergadering. Beter in de juryvergadering een keer extra geoefend dan tijdens de wedstrijd er achter komen dat een jurylid niet zo bedreven is met het opnemen van tussentijden of de klok op rondetijden heeft staan in plaats van tussentijden.

3.2.4. De speaker

De speaker is geen lid van de jury. De speaker wordt vaak 'vergeten' maar erg belangrijk voor een goed verloop van de wedstrijd. Vandaar in dit cursusmateriaal extra aandacht voor de speaker.

Vraag voor de juryvergadering of de speaker dit vaker heeft gedaan. Vaak wel maar soms niet.

Nieuwe speakers worden vaak in het diepe gegooid. Mocht een (nieuwe) speaker storend aanwezig zijn dan kunt u zelf dit met de speaker bespreken. Meestal is de speaker zich daar niet van bewust. U kunt het ook aan de organisatie overlaten om met de speaker te praten. Neem wel het initiatief om het met de organisatie op te nemen. Wacht niet af. Overleg echter eerst altijd met een aantal van uw officials. Wat u storend vindt wordt mogelijk door anderen wel gewaardeerd. Er worden overigens heel sporadisch speakercursussen georganiseerd. Leg in ieder geval nieuwe speakers de basisbeginselen uit zoals:

- wanneer zwemmers oproepen.
- niet alle deelnemers opnoemen bij estafettes, alleen de verenigingsnamen.
- vroegtijdig samenvoegingen omroepen.

Vraag de jury om tijdig een bijgewerkt programma aan de speaker te geven. Dan hoeft de speaker niet herhaaldelijk ziek gemelde zwemmers om te roepen. De coaches hoeven zich dan ook niet af te vragen of de ziekmeldingen wel goed zijn doorgekomen.

Is er een voorstarter dan ook met hem/haar goede afspraken maken.

3.2.5. De starter

Samen met de speaker is de starter tijdens de wedstrijd zeer duidelijk aanwezig.

Maak daarom goede afspraken m.b.t.:

- dat de deelnemers stil moeten staan
- wie gaat in welke situaties naar deelnemers toe na een valse start
- het meefluiten als u als scheidsrechter een valse start affluit
- de plaats van de starter i.v.m. zonlicht
- de plaats van de starter t.o.v. de scheidsrechter. Aan dezelfde zijde of aan de overzijde.
- het noteren van de volgorde van aankomst.

Over het noteren van de volgorde van aankomst door de starter zijn de meningen erg verdeeld.

Het kan afleiden waardoor het starten zelf slechter gaat. Het kan ook zijn dat het starten beter gaat.

Het hangt af van de mate van 'spanning' een gunstige of ongunstige invloed heeft op de starter.

Sommige personen functioneren prima met alleen de spanning van de start. Er is dan, zeker bij langere afstanden, relatief weinig spanning. Iedereen is echter niet hetzelfde. Andere personen functioneren beter bij relatief meer spanning. Deze starters blijven beter bij de les bij wat meer spanning. Het opnemen van de VVA kan een goed hulpmiddel zijn om meer spanning te creëren.

Maak in goed overleg met de starter daar afspraken over. Als de starter de VVA niet wil opnemen dan is dat prima. Als de starter wel graag de VVA wil opnemen omdat hij/zij dat prettig vindt en daardoor beter start, verbied dit dan niet.

U kunt de VVA van de starter in uw programma schrijven als u zelf geen VVA heeft. Bijvoorbeeld omdat u weggeroepen was. Als u dit doet moet u er wel een notitie bij maken dat dit de VVA van de starter is.

Het kan niet de (reglementaire) waarde krijgen dan uw eigen VVA.

De plaats van de starter is vaak aan de zijde van de scheidsrechter. Dan is overleg mogelijk en kunnen twijfelachtige starts even doorgesproken worden. Daarmee komen scheidsrechter en starter snel op één lijn. Qua zonlicht is de beste plaats voor de starter soms de overzijde. De scheidsrechter moet dan misschien ook wel aan de 'overzijde' gaan staan. De scheidsrechter moet ten slotte ook de start beoordelen dus hoort zich ook zo op te stellen dat hij/zij zo min mogelijk hinder heeft van de zon. De VVA is ook beter te beoordelen met de zon in de rug. Het kan echter ten koste gaan van het contact met de jurytafel en/of de speaker. De scheidsrechter moet de voor- en nadelen afwegen en een keuze maken.

Als die keuze tijdens de wedstrijd niet goed blijkt te zijn dan niet schroom schromen dan niet om dit te veranderen. Beter een minder goede keuze toegeven dan een reeks slechte waarnemingen doen.

Als u en de starter aan één zijde staan dan is het ook belangrijk om afspraken te maken met betrekking tot de positie ten opzichte van elkaar. Bij de rugcrawl wordt er vaak de voorkeur aan gegeven dat de starter tussen u en de startblokken staat. Dat geeft de starter de beste positie om te constateren of de tenen onder water zijn. Deze positie geeft u ook de beste positie om de eerste slag te beoordelen.

Dat geldt voor alle zwemslagen.

Een officiële waarschuwing wordt uitsluitend door de (plv.) scheidsrechter gegeven. Dit gebeurt dan bij de baan. Dan weet iedereen dat een officiële waarschuwing wordt gegeven. Ga geen discussie aan met de zwemmer. Het is een mededeling. Geen discussiepunt. Draai er ook niet omheen. Zeg duidelijk dat het een officiële waarschuwing is.

Het is alleen echt duidelijk als ook uit uw lichaamstaal blijkt dat u de beslissing heeft genomen 'tot hier en niet verder!'. Rechte rug, zwemmer aankijken en goed verstaanbaar de mededeling doen.

Als u uitleg wilt geven over de reden dan doet u dat kort en bondig. Het hoeft niet. De zwemmer weet in 99% van de gevallen ook zonder uitleg wel waarom er een officiële waarschuwing wordt gegeven

Zwemmers trainen veel en hard. Te laat starten kan het trainingswerk van vele maanden teniet doen.

Dat een zwemmer de grenzen zoekt is begrijpelijk. Een officiële waarschuwing is een mededeling dat de zwemmer te ver is gegaan in het zoeken van de grenzen. Uw mededeling van een officiële waarschuwing is het opnieuw aangeven waar de (sportieve) grens ligt. Doet u dit duidelijk zichtbaar achter de baan en met de goede lichaamstaal dan is voor iedereen duidelijk dat u als scheidsrechter grenzen stelt. Grenzen waar de deelnemers zich aan te houden hebben.

Een officiële waarschuwing moet u met begrip voor de sporter kunnen geven. De zwemmer is uitsluitend te ver gegaan in zijn of haar poging om een zo snel mogelijke tijd te realiseren. Dat (sportieve) begrip moet ook blijken uit de manier waarop u de officiële waarschuwing geeft. Dus zeker geen opmerkingen dat de zwemmer ook zonder snelle start toch al kansloos is of dat de zwemmer eens wat meer moet trainen en andere opmerkingen die betrekking hebben op de persoon. Iedere sporter wil erkenning van het streven naar winnen en/of een goede prestatie. De (semi)prof maar ook de amateursporter. Iedere sporter wil daarin serieus genomen worden. 'Straf' het gedrag maar niet de persoon.

Door een verkeerde communicatie ontkent u die erkenning en jaagt u de zwemmer onnodig in het harnas. Nog veel belangrijker is dat u bezig bent met de acceptatie van uw leiderschap te ondergraven.

Reglementair heeft u de leiding over de wedstrijd maar uiteindelijk moet u de leiding krijgen en houden.

Hoe u met de zwemmers (en coaches) omgaat speelt een cruciale rol!

Kunt u het (sportieve) begrip niet opbrengen dan komt al snel wangedrag in beeld. Dan volgt direct diskwalificatie (en mogelijk nog andere sancties).

Maar ook dat moet u afhandelen op een respectvolle wijze. Blijf kalm maar resoluut.

Sommige zwemmers zoeken wel heel vaak de grens op. Soms zijn het zelfs notoire 'valse start makers'.

Let erop dat deze voorkennis zich niet uit in vooroordelen. Beoordeel alleen wat u op dit moment waarneemt. Kleur die beoordeling en een eventuele straf niet met waarnemingen uit het verleden.

Als er een andere reden is om een zwemmer toe te spreken of uitleg te geven dan is dit de taak voor de starter. Ook goed bedoelde uitleg (achter het startblok) aan een zwemmer die voor het eerst zwemt, zal overkomen als een officiële waarschuwing. Dus niet zelf doen. Laat de starter dit doen.

Officiële waarschuwingen gelden normaliter één dag. 's Ochtends gegeven officiële waarschuwingen gelden ook nog 's middags in het geval er speciale finale sessies zijn. Als een zwemmer voor een tweede maal expres een valse start veroorzaakt, stuur dan de zwemmer weg. Er bestaat geen tweede officiële waarschuwing. Na het wegsturen begint de zwemmer weer met een min of meer schone lei.

Het is mogelijk om dan weer een officiële waarschuwing te geven. Al zal u zich wel moeten afvragen of u niet over moet gaan tot uitsluiting wegens wangedrag.

Vraag de starter om de desbetreffende zwemmer alvast te markeren bij nog te zwemmen series.

Vraag de starter om u of de plv. scheidsrechter er (als extra waarschuwing) attent op te maken als er een serie aan de start komt waarbij een deelnemer een officiële waarschuwing heeft.

3.2.6. De plaatsvervangende scheidsrechter

De plaatsvervangende scheidsrechter neemt de wedstrijd over op het moment dat u met andere werkzaamheden bezig bent. U hoeft niet per definitie dan bij de jurytafel te zijn. Die werkzaamheden kunnen ook in de nabijheid van de starter cq. de plv. scheidsrechter zijn. Het is wel handig om dan bij het starten niet te dicht in de buurt van de starter te staan. Dat kan afleiden.

Maak duidelijke afspraken. Wie lost problemen op met VVA's van series die u zelf niet heeft gezien?

Ook of diskwalificaties afgetekend mogen worden.

De plv. scheidsrechter kan u op veel punten werk uit handen nemen. U blijft echter de scheidsrechter en blijft dus verantwoordelijk voor de wedstrijd als geheel.

3.2.7. De kamprechters

Geef ook bij de kamprechters duidelijk aan wat uw verwachtingen zijn. Geef niet alleen een algemene taakomschrijving maar ga ook in op 'details' zoals:

- wanneer ze mee moeten lopen
- wie bij de start bij het 15m punt gaat staan om goed waar te kunnen nemen of op dat punt de hoofden het wateroppervlak doorbreken.
- dat de 2e start (bij een 2 startwedstrijd) beoordeeld moet worden
- dat zwemmers uit het water geroepen moeten worden als ze treuzelen om eruit te komen
- dat de estafette overname gecontroleerd moet worden

De kamprechters hebben van u ook een goede uitleg nodig over de zwemslagen. Zeker de kamprechter aan de overzijde.

Bovenstaande kunt u zelf aanvullen met zaken die u graag zelf wilt horen als u zelf als kamprechter fungeert.

Er wordt verschillend gedacht over het meelopen van de scheidsrechter. Met meelopen is niets mis.

U bent ten slotte verantwoordelijk voor de wedstrijd. U kunt ook waarnemingen doen maar krijgt ook gevoel voor de wedstrijd. Meelopen mag echter niet ten koste gaan van andere taken en/of de bedoeling hebben om de taak van de kamprechter over te nemen.

Als u mee loopt moet u niet de kamprechter voor de voeten lopen. Het is de taak van de kamprechter om de zwemslagen te controleren dus geef de kamprechter de mogelijkheid om dat zo goed mogelijk te doen.

Komt u in een onbekende kring, geef dan aan of u gewend bent om mee te lopen.

Uw kamprechters stellen er prijs op als u hier even op in gaat.

Is er één onervaren en één ervaren kamprechter dan hoeft de ervaren kamprechter niet per definitie uw plv. scheidsrechter te zijn.

Verwacht u veel weggeroepen te worden dan is er veel voor te zeggen om wel de meest ervaren kamprechter als plv. scheidsrechter te benoemen.

Er is een aantal redenen om de minder ervaren kamprechter aan uw zijde te hebben.

De overzijde is met de meest ervaren kamprechter kwalitatief goed voorzien. Er zijn dan van die zijde weinig problemen te verwachten. Zelf zorgt u voor de nodige ervaring aan uw eigen zijde. Staat de minder ervaren kamprechter aan uw zijde dan kunt u ook makkelijker bijsturen of extra uitleg geven.

Prettig voor u en voor de minder ervaren kamprechter is dat leerzamer dan aan de overzijde staan.

Normaliter heeft u twee kamprechters. Dat is voldoende. Toch kan het soms heel prettig zijn als er een derde kamprechter is.

Wordt u waarschijnlijk veel weggeroepen dan heeft uw plaatsvervanger een flinke klus te doen; de VVA's opnemen, het schrijven van de kamprechterkaart, de diskwalificaties afhandelen en het starten.

Een derde kamprechter kan dan heel wat werk uit handen nemen. Het volgende is ongebruikelijk maar werkt in de praktijk goed. Zeker als u met elektronische tijd of Duitse start werkt. Laat dan de plv. scheidsrechter niet alle bovengenoemde taken doen als u weggeroepen wordt. Laat dan de 2e kamprechter aan uw zijde bijvoorbeeld de starts doen. Zo blijft de snelheid in de wedstrijd.

Een derde kamprechter is ook heel prettig als meelopen moeilijk is. Bijvoorbeeld door drukte of een tribune die bijna tegen de badrand staat. Uw kamprechters hebben recht op een behoorlijke loopruimte maar soms is dat niet realiseerbaar. U kunt dat oplossen met een extra kamprechter (aan de overzijde).

De kamprechters kunnen zich dan verdelen. De ene kamprechter kijkt mee met de starts, de eerste slag en neemt de VVA's op. De andere kamprechter richt zich vooral op de zwemslagen. Op deze wijze omzeilt u het probleem van moeilijk meelopen. Uw kamprechters zullen dit waarderen. De zwemmers zullen dit mogelijk nog meer waarderen.

Overleg vooraf even met diegene die de tijdbriefjes/startkaarten gaat ophalen. Het verdient meestal de voorkeur om aan de overzijde te beginnen. Het geeft u de mogelijkheid om even snel de tijdbriefjes en/of de kamprechterkaart van de overzijde bekijken.

3.2.8. De tijdwaarnemer / keerpuntcommissaris

In de praktijk komt het veelvuldig voor dat het bij oogcontact tussen kamprechter en T/K blijft. Handig en snel maar niet correct. Een briefje is echter een 'must'.

Niet alle tijdwaarnemer / keerpuntcommissarissen (verder afgekort tot T/K) fungeren veelvuldig. Het is daarom belangrijk dat u duidelijk ingaat op de zwemslagen en de taak van de T/K. Zeker als er veranderingen zijn geweest in het reglement moet u dit bespreken. U heeft geen zekerheid dat de T/K's op de hoogte zijn van reglementwijzigingen. Besteed er dus aandacht aan.

Er zijn talloze manieren om de baanindeling te maken. Het is in ieder geval gebruikelijk om T/K's na de pauze op een andere baan te laten fungeren. Dat is vooral belangrijk als de buitenbanen slecht bezet zijn. Niet altijd is er een pauze. In die gevallen is er een jurywisseling halverwege de wedstrijd. Soms worden minder ervaren T/K's op buitenbanen gezet. Er kleeft een nadeel aan. De buitenbanen zullen normaliter als laatste finishen. Deze T/K's hebben daardoor het minste tijd tussen aantikken en weer klaar staan voor de volgende start. Iemand die net van de 4 cursus komt kan daarom misschien beter niet op een buitenbaan staan.

U kunt de indeling zo ingewikkeld maken als u wilt. Bij de Duitse start en 2 tijdwaarnemers per baan kunt u het nog ingewikkelder maken. Zo ingewikkeld dat u en uw officials er niet meer uitkomen. Bij dergelijke wedstrijden verdient het daarom de voorkeur om zeer gestructureerd te werk te gaan. Heeft u al een lastige juryvergadering dan kunt u ook uw jury of plv. scheidsrechter vragen of hij/zij een indeling wilt maken. Dat geeft u de mogelijkheid om verder te gaan met de juryvergadering. Is het programma u vooraf toegestuurd dan is het aan te bevelen om thuis vast een concept indeling te maken.

Vraag de T/K's om altijd de startkaarten cq de zwemmer op de baan te controleren. Verkeerde startkaarten kunnen de jurytafel tot wanhoop drijven met het risico dat zwemmers verkeerde tijden krijgen.

T/K's moeten hun voorstel tot diskwalificaties schriftelijk doorgeven. Ook vanaf het keerpunt Vraag ook om de afstand te noteren waarbij de zwemmer in de fout ging. Diskwalificaties mogen niet in de vorm van een diskwalificatiecode doorgegeven worden.

Teken als scheidsrechter niet te snel af. Soms is een voorstel tot diskwalificatie niet terecht.

Is het voorstel niet leesbaar of niet duidelijk dan uitleg vragen. Niet aftekenen als u niet 100% weet wat er staat.

Zoals hiervoor is gezegd zijn niet alle voorstellen tot diskwalificatie van de T/K's en kamprechters terecht. De belangrijkste redenen zijn veranderingen in het reglement of de interpretatie daarvan.

De praktijk leert dat het geruime tijd kost voordat iedereen vertrouwd is met het nieuwe reglement en/of de nieuwe interpretatie. Zeker als het gaat om versoepelingen van regels. Het komt dus voor dat u voorstellen tot diskwalificatie krijgt die u niet (meer) moet overnemen.

Soms krijgt u voorstellen waarbij de official een overduidelijk een vergissing maakt.

Schoolslag zwemmen bij de vrije slag en vervolgens met één hand aantikken. In een enkel geval krijgt u dan toch een voorstel tot diskwalificatie. Het is dan aan u om dit niet klakkeloos af te tekenen.

Soms krijgt u ook voorstellen die in eerste instantie terecht lijken maar die u bij nadere beschouwing niet moet/hoeft over te nemen. Kortom, lees de voorstellen tot diskwalificatie zorgvuldig voordat u een paraaf zet. Als u een voorstel niet overneemt is het een goede gewoonte om het de desbetreffende official te melden en uit te leggen.

Als uw T/K's vragen hebben in de juryvergadering ga daar dan op in. Geef waar nodig extra uitleg. Maak hier tijd voor vrij. Ook als u nog veel andere zaken te doen heeft.

Is er een reserve T/K dan even vragen of hij/zij wil gaan opstaan zodat iedereen weet wie de reserveklok heeft. Uiteraard moet u klokweigering bespreken. Of u een reservetijd heeft of niet.

Vraag uw T/K's om altijd te melden als de klok geweigerd heeft en er geen tijd is. Het is prettig als u het zo snel mogelijk weet. U heeft dan de VVA nog in uw hoofd en heeft een indicatie wat de tijd ongeveer moet zijn.

Vraag uw T/K's om klokweigering ook (d.m.v. de startkaart) te melden als er WEL een tijd is. Mogelijk is deze tijd wat minder nauwkeurig. Mochten de VVA's en/of de tijd niet met elkaar in overeenstemming zijn dan kan dit een rol spelen in uw beslissing. Alle relevante gegevens moet de T/K in zijn programma noteren zodat sommetjes nagerekend kunnen worden.

Geef ook aan of u wilt dat de T/K's het overnemen van de estafettes moeten beoordelen. De prioriteit moet liggen bij het controleren van de finish. Een heel scherpe overname zullen ze niet goed kunnen beoordelen maar een veel te vroege overname kunnen de T/K's wel waarnemen. Het is aan u of u op basis van uitsluitend de waarneming van de T/K tot diskwalificatie overgaat. De waarneming van de T/K is in ieder geval een goede aanvulling op een voorstel tot diskwalificatie door een kamprechter.

3.2.9. De jurytafel

Last but not least; 'de jurytafel'. De jurytafel is soms ver weg. Het is daardoor niet altijd mogelijk om veelvuldig contact te onderhouden. Maak daarom goede afspraken. Een aantal voorbeelden:

- aftekenen van diskwalificaties
- omgaan met ziektebriefjes
- vervangende zwemmers in persoonlijke nummers
- vervangende zwemmers in estafettes
- reserves
- samenvoegingen
- verschillen in de volgorde van aankomst / tijden
- hoe uitslagen bekend gemaakt worden (pas na controle door u)
- bepalen I, II en III

Vraag de organisatie of er prijzen zijn. Is dit het geval dan kan u de jurytafel vragen om u te waarschuwen als een 'prijswinnaar' gediskwalificeerd is. U kunt dan vooraf de coach waarschuwen. Vraag de organisatie ook of er een puntentelling is. Zo ja, wie doet de puntentelling? Is dat een taak voor uw jury of wordt achteraf geteld?

Zorg dat u dit weet en niet voor verrassingen komt te staan.

Het meeste zal verder bekend zijn gezien de J en K bevoegdheid. Toch een aantal punten waar u als scheidsrechter op moet letten.

Samenvoegingen

Samenvoegen voorkomt veel lege banen. De wedstrijd wordt ook iets korter. Toch is samenvoegen niet altijd aan te bevelen. Zeker bij kleine kinderen en/of 25 meter nummers kan het problemen geven. De kinderen komen te laat of staan op de verkeerde baan. Let er dus goed op dat het samenvoegen ruimschoots van te voren bekend wordt gemaakt. Controleer of de speaker een bijgewerkt programma heeft. Laat de T/K's goed controleren of zij de goede deelnemers op hun baan hebben en dat de startkaart klopt.

Bij het samenvoegen kunt u kiezen voor een volledig nieuwe indeling zoals deze in het reglement is aangegeven. In de praktijk laat men echter zoveel mogelijk deelnemers op hun oorspronkelijke baan zwemmen.

Geef van te voren door aan de jury wat de voorwaarden zijn voor samenvoegingen. Doet u dit niet dan kan de jury veel verder gaan dan u eigenlijk wilt. Is de samenvoeging bekend gemaakt dan wordt het rommelig als u het weer wilt terugdraaien. Maak dus vooraf goede afspraken.

Verschillen volgorde van aankomst / tijden

Bij iedere wedstrijd komt het voor dat de kamprechters van mening verschillen m.b.t. de VVA. Ook verschillen tijden met de VVA's. Er is een aantal mogelijkheden om hier mee om te gaan. Een aantal wordt hierna behandeld.

1. Alle kamprechterkaarten en startkaarten gaan naar de jurytafel. De jurytafel kijkt alles na en roept u bij afwijkingen. Wanneer moet zij u waarschuwen?
  - a. Meestal altijd als de kamprechters het niet eens zijn.
  - b. Bij gelijke VVA's en alle afwijkingen in de tijd.
  - c. Bij gelijke VVA's en een maximale afwijking van de tijd van 0,20 seconden.
  - d. Bij gelijke VVA's en een maximale afwijking van de tijd van meer dan 0,40 seconden.

ad b: u bent verantwoordelijk voor de wedstrijd dus u kunt de jurytafel verzoeken om alle afwijkingen in de tijd met u te bespreken. Reglementair correct maar u loopt het risico dat u wel heel veel bij de jurytafel zit.

ad c: de meest voorkomende situatie. U wordt dan niet veel geroepen maar al te grote afwijkingen worden wel met u besproken.

ad d: reglementair ook een correcte oplossing. Klokken mogen 0,40 seconden afwijken. Een afwijkende tijd van bijvoorbeeld 0,39 seconden is niet fout en kan dus eigenlijk door de jurytafel afgehandeld worden.

In de praktijk komen dergelijke afwijkingen niet veel voor. U zult waarschijnlijk de hele wedstrijd niet geroepen worden. U krijgt dan wel heel weinig terugkoppeling van de jurytafel. Dat is ook niet goed. Vandaar dat veel scheidsrechters zich laten roepen bij een afwijking van 0,20 seconden of meer.

2. U geeft uw eigen volgorde aan op een kamprechterkaart. Dit door een volgorde af te tekenen of door uw volgorde te noteren.
U geeft vervolgens de jurytafel de instructie dat die volgorde aangehouden MOET worden en dat gemiddeld mag worden tot bijvoorbeeld 0,20 seconden.

Hier zit een risico aan vast. De jurytafel kan de andere VVA's negeren. Er wordt dan uitsluitend gekeken naar uw volgorde. U bent echter ook maar een mens dus u kunt zich ook vergissen. Als de jurytafel de VVA's niet bekijkt kunnen uw vergissingen over het hoofd worden gezien zodat er een foute uitslag komt.

3. Vergelijkbaar met 2 alleen nu vraagt u de jurytafel om NIET blind te varen op uw volgorde. Als er geen afwijkingen zijn in de VVA's van de kamprechters en de tijd wijkt bijvoorbeeld maximaal 0,20 seconden af dan mag de jurytafel het afhandelen zonder dat uw volgorde meespeelt. Pas bij afwijkingen gaat uw volgorde een rol spelen.

Er zijn nog meer varianten mogelijk. Probeer er een aantal uit zodat u kunt overschakelen op een ander systeem als dat nodig mocht zijn.

Er is nog een bijzondere afwijking. Het betreft elektronische tijden. Normaliter is de printerstrook van de elektronische tijdmeetapparatuur bepalend. Deze is correct totdat het tegendeel bewezen is. Of er heel veel twijfel is. U controleert daarom altijd de elektronische tijd met de back-up tijd. Normaliter wijkt de back-up tijd minder dan 0,20 seconden af. Dan is er geen reden om te twijfelen aan de elektronische tijd. Maar waar ligt de grens dat u wel gaat twijfelen? En wanneer is die twijfel terecht? Hier zijn in Nederland geen regels voor.

Om u toch een handvat te geven kunt u overwegen om als norm 0,40 seconden aan te houden. Wijkt de back-up tijd meer dan 0,40 seconden af, dan moet u een nader onderzoek instellen en kunt u overwegen om de back-up tijd te nemen. Is het verschil minder dan 0,40 seconden dan KAN de elektronische tijd best een geringe afwijking hebben omdat de zwemmer bijvoorbeeld te zacht/te langzaam de plaat indrukt maar dit is moeilijk bewijsbaar. U heeft dan eenduidige VVA's nodig als u de elektronische tijd wilt vervangen door de back-up tijd.

In Amerika wordt in het reglement een verschil van 0,30 seconden aangehouden. De praktijk wijst uit dat over het algemeen de verschillen kleiner zijn tussen plaattijd en back-up tijd. Het is dus een goede indicatie voor een afwijking in de plaattijd.

In België wordt in het reglement een verschil van 0,50 seconden als acceptabel beschouwd. De praktijk leert dat dit een groot verschil is.

De gulden middenweg dan maar? Dat is 0,40 seconden. Toevallig komt dat overeen met de afwijking die acceptabel is bij de klokkencontrole. U kunt zich op het standpunt stellen dat bij een verschil van 0,40 seconden of minder het niet hard te maken is dat de plaattijd niet correct is. Deze 0,40 seconden is ten slotte een geaccepteerd verschil.

De vergelijking tussen klokkencontrole en plaattijd/back-up tijd is niet helemaal correct omdat bij de klokkencontrole de T/K de klok 2x bedient namelijk bij het starten van de klok en bij het stoppen van de klok. Er is dan twee maal een menselijke afwijking mogelijk. Bij de wedstrijd wordt de back-up tijd door het startpistool gestart. De T/K bedient maar 1x de stopknop. Wat betreft de back-up tijd is maar 1x een menselijke afwijking mogelijk.

(Opm. Als de maximaal toegestane afwijking van 0,40 seconden van de klokkencontrole statistisch wordt omgerekend naar een situatie met 1x een menselijke afwijking dan komt de maximaal toegestane afwijking op circa 0,28 seconden. Dit is dicht in de buurt van de Amerikaanse norm.)

Bij gebrek aan een reglementair vastgelegde norm is de 0,40 seconden, ondanks de niet zuivere vergelijking, het enige houvast met het reglement. Vandaar de aanbeveling om bij een afwijking van 0,40 seconden of minder de plaattijd als officiële tijd te hanteren en dus niet te vervangen door de back-up tijd.

4. Tijdens de wedstrijd

Uiteindelijk draait het om de wedstrijd. De scheidsrechter speelt hierbij een belangrijke rol.

Hij/zij is de leider van de wedstrijd. Noem het de aanvoerder, dirigent of regisseur. De scheidsrechter bepaalt hoe de wedstrijd verloopt. Niet door opzichtig aanwezig. Ook niet door onzichtbaar te zijn maar door goede instructies te geven, het overzicht te bewaren, waar nodig bij te sturen en beslissingen te nemen.

Deze aspecten vormen een groot gedeelte van de opleiding tot scheidsrechter.

(Opm. Er wordt wel eens gesteld dat een goede scheidsrechter onzichtbaar moet zijn.

Daar zit wel een kern van waarheid in maar als de situatie erom vraagt moet wel heel duidelijk zijn dat er een scheidsrechter is en dat die de leiding heeft. Die iemand bent u! In die gevallen moet u niet schromen om in het middelpunt van de aandacht te gaan staan.)

Uw beslissingen moeten onafhankelijk zijn van andere belangen zoals van zwemmers, coaches, het bestuur van een vereniging en/of het publiek. De komende uren is uw belang om conform de reglementen de wedstrijd in goede banen leiden. Niet het winnen of het behalen van een limiet.

Dit kan alleen maar als u goed voorbereid bent en andere beslommingen naar de achtergrond kunt verdringen. De voorbereiding zal persoonsafhankelijk zijn. Dat kan bestaan uit 'triviale' zaken zoals uw favoriete sokken maar ook meer rationele zaken zoals tijdig aanwezig zijn dat u in het bad een stukje voorbereiding kunt doen (programma inzien als dat niet toegestuurd is, overleggen met een vertegenwoordiger van de ontvangende vereniging, bad inspecteren etc.), geen alcohol voor de wedstrijd nuttigen, nog even (buiten) een sigaretje roken, tijdig eten, nog even het (wedstrijdspecifieke)reglement nakijken, controleren of u een fluit bij u heeft waar u blindelings op kunt vertrouwen, eenvoudige rek- en strekoefeningen doen als u wat duf of moe bent. Alleen als u goed voorbereid bent kunt u zich volledig op de wedstrijd concentreren en onafhankelijke beslissingen nemen.

Als u beslissingen neemt dan is het belangrijk dat het uw beslissingen zijn en dat u 100% achter uw beslissingen staat. Uw belang en uw mening zijn doorslaggevend. Neemt u beslissingen in het belang van anderen dan is dat om verschillende redenen niet goed. U zult uw beslissing niet overtuigend kunnen overbrengen. Uw lichaamstaal zal niet in overeenstemming zijn met de woorden die u zegt. Anderen zullen dat merken en uw optreden als onzeker en/of zwak kwalificeren. Of uw beslissing de best mogelijke of achteraf gezien misschien zelfs fout is, is daarbij bijna van ondergeschikt belang. Het is erg belangrijk dat u een beslissing neemt waarin u gelooft. Tevens loopt u de kans dat u verstrikt raakt in een verscheidenheid van andermans meningen/belangen. Zelfs zwemmers kunnen tegenstrijdige belangen hebben.

Bovengenoemde betekend natuurlijk niet dat u een dictator moet zijn. U dient ook te luisteren naar de meningen, tips en waarnemingen van uw collega-officials. U moet ook verzoeken van coaches in overweging nemen. Maar als u een beslissing neemt moet u de overtuiging hebben dat het een juiste beslissing is. Het moet niet de mening van een ander zijn waar u zelf twijfels over heeft.

Soms is bovenstaande best moeilijk. In de praktijk werkt het vaak goed als u de beslissing neemt die spontaan bij u opkwam toen u met een probleem werd geconfronteerd of toen u de waarneming deed. Op dat moment spelen andere belangen nog niet door uw hoofd. Dan neemt u altijd een beslissing waar u achter staat en die u met overtuiging kunt overbrengen. Misschien is iemand, met andere belangen, het niet met u eens en misschien maakt u (achteraf gezien) een foutje. Jammer, maar een oprecht en overtuigend optreden met een meningsverschil of een foutje is beter dan een zwak optreden.

Als kamprechter bent u al ervaren in het beoordelen van zwemslagen. Net als het opnemen van de volgorde van aankomst. U heeft ook starts beoordeeld. Gezien de J bevoegdheid zal de jurytafel ook bekend terrein zijn. Deze aspecten komen in de 1-opleiding nog wel aan de orde maar uw (2e) kamprechterpraktijkexamen heeft u met goed gevolg afgelegd. Veel problemen zijn dus niet te verwachten. Bij de beoordelingen van scheidsrechters komt dit beeld ook naar voren. Bij de nabespreking wordt nauwelijks gesproken over het beoordelen van zwemslagen of de volgorde van aankomst. Dit heeft iedere aspirant scheidsrechter onder de knie.

U zult tijdens het opleidingstraject natuurlijk nog wel rare situaties tegen komen. Zaken die niet in het reglement staan. Probeer dan in de geest van het reglement een oplossing te vinden.

Bij de start wordt door (aankomende) scheidsrechters nogal eens deze volgorde aangehouden:

- fluiten dat de deelnemers op de startblokken moeten gaan staan
- om zich heen kijken of alles in orde is
- het armgebaar naar de starter geven dat gestart mag worden.

Wat nu als blijkt dat er nog een zwemmertje aan komt hollen, niemand bij de valse startlijn zit of iemand een brilletje/badmuts uit het water aan het halen is? Door eerst te fluiten en pas daarna te kijken heeft u zich zelf in een vervelende positie gemanoeuvreed. De zwemmers staan klaar maar u kunt de start niet beginnen. De genoemde problemen waren veel eenvoudiger op te lossen als u eerst had gekeken en pas daarna had gefloten. Probeer daarom deze volgorde aan te houden.

Delegeren is belangrijk. U kunt niet overal tegelijk zijn, alles zien en alles oplossen. U heeft een team van 15-25 mensen om u heen die u bijstaan. Maak gebruik van ze. Zeker als het een lange of wat chaotische wedstrijd is moet u delegeren. Als u het aan het einde van de wedstrijd niet meer zo scherp ziet dan gaat dat ten koste van de wedstrijd. Hoe dan ook duurt uw gedeelte van de wedstrijd langer dan dat van de andere officials. U moet een juryvergadering houden maar aan het einde ook nog de laatste zaken met de jurytafel doornemen. Ook dan moet u nog scherp zijn.

Als scheidsrechter is uw eerste prioriteit het leiding geven aan uw jury en de voortgang van de wedstrijd bewaken. Uw plv. scheidsrechter en de jury kunnen veel taken van u overnemen zodat u weg kunt als u ergens anders nodig bent. Er zijn momenten in een wedstrijd waarbij u als het enigszins kan langs de badrand moet staan. De eerste series rugslag. Vooral als het onervaren deelnemers zijn. Hier zijn rare voorvallen en diskwalificaties te verwachten. Het is goed als u op dergelijke moment aan de badrand aanwezig bent zodat u samen met uw jury uitvoering kan geven aan hetgeen tijdens de juryvergadering is afgesproken.

Ook als moeilijke aankomsten (van belangrijke series/finales) te verwachten zijn is het raadzaam om aan de badrand aanwezig te zijn. Vraag de jurytafel even geduld te hebben als zij problemen hebben. Mogelijk kunnen ze ondertussen andere series afhandelen. Als u vooraf weet wanneer u niet weggeroepen wilt worden dan kunt u dit het beste alvast in de juryvergadering melden.

Mocht het ooit tot wangedrag komen noteer dan alle gegevens en zoveel mogelijk wat er gedaan en (letterlijk) gezegd is. Neem vervolgens contact op met de KOC over verdere stappen. Gelukkig komt dit maar zeer zelden voor.

Het komt soms voor dat u met alle coaches overleg moet hebben. Er is bijvoorbeeld een probleem wat niet opgelost kan worden. U moet dit dan met de coaches overleggen zodat er later geen discussies over ontstaan. Controleer dan altijd dat van alle ploegen een vertegenwoordiger aanwezig is. Vink de verenigingsnaam af op uw voorblad.

Normaliter vraagt u de jurytafel om het blad met uitslagen te zien voordat de uitslagen bekend worden gemaakt. U kijkt dan ook de diskwalificaties na. Zijn alle diskwalificaties overgenomen en zijn niet per ongeluk de verkeerde deelnemers gediskwalificeerd? Verder moet u ook nakijken of de diskwalificatiecodes kloppen. Helemaal als 'geen tijd' het gevolg is.

Bij de diskwalificatiecodes kunnen er soms verschillen van inzicht zijn.

Een voorbeeld uit de praktijk. Bij de 100m schoolslag tikt een deelnemer bij het keerpunt niet aan maar maakt een koprol en zet (op de borst) weer af.

U kunt kiezen voor SM (Niet aangetikt bij het keer- en/of eindpunt: geen tijd noteren). Vraag is of u vrede heeft met 'geen tijd'. Er is ten slotte wel 100m afgelegd al is de wijze waarop niet correct geweest. Als niet is afgezet dan is SM zonder tijd zeer terecht. De wand is helemaal niet geraakt. In dat geval is geen 100m afgelegd en er kan per definitie geen 100m tijd zijn. U kunt ook SM + AF geven. Dan is nog duidelijker dat er geen 100m is afgelegd.

(AF = Niet de aangegeven afstand gezwommen: geen tijd noteren).

'Geen tijd' is mogelijk een te zware sanctie. Een deelnemer mag ten slotte ook (beperkt) fouten maken terwijl de tijd blijft staan. Zelfs als die fouten een tijdswinst opleveren. Als u vindt dat 'geen tijd' een te zware sanctie is kunt u overwegen om SN (tijdens de race op de rug gedraaid) als code te gebruiken. Ook dit is een terechte code maar er is nu wel een tijd.

Dit zijn dilemma's waar u tijdens de wedstrijd voor komt te staan. Het is dan aan u om te beoordelen wat een gepaste code is voor deze overtreding van het reglement. Komt u er niet uit dan kunt u altijd nog in eigen woorden de diskwalificatie omschrijven.

(opm. Bovenstaand probleem is uitsluitend ter illustratie van de problematiek van de scheidsrechter met diskwalificatiecodes. Het is aan u om te beslissen wat onder de gegeven omstandigheden de juiste keuze van de code is).

Nog 10 tips voor een scheidsrechter:

1. U bent er voor de zwemmers. Zij niet voor u.
2. Bereid de wedstrijd voor. Weet wat u kunt verwachten.
3. Delegeer maar geef de wedstrijd niet uit handen. U blijft verantwoordelijk.
4. Probeer een team te maken van de officials door iedereen in de juryvergadering te betrekken en iedereen duidelijk te maken dat zijn/haar inbreng gewaardeerd wordt.
5. Wees duidelijk hoe u wilt dat de wedstrijd verloopt.
6. Leg duidelijk de taken uit.
7. Leg duidelijk de zwemslagen uit. Zeker op punten waar regelmatig discussie over is.
8. Wees besluitvaardig maar niet eigenwijs.
9. Sta open voor de tips, mening en waarnemingen van anderen.
10. Ga geen dingen doen die andere officials als taak hebben gekregen.

5. Protesten

De formele aspecten van protesten zijn behandeld in de K cursus. Coaches en zwemmers kunnen vragen of de scheidsrechter een beslissing wil herzien of een fout (in bijvoorbeeld de uitslagen) wil corrigeren. Soms kan dat. Soms niet. Een aantal gevallen wanneer het NIET kan:

1. Als de 'fout' al bekend was voordat de zwemmer moest zwemmen. Dan had de coach vooraf aan de bel moeten trekken. Dit is vergelijkbaar bij protesten.
2. Nadat de uitslag officieel is geworden. Dus 30 minuten na het bekend maken van de uitslag. Ook als later uit bijvoorbeeld televisie-uitzendingen duidelijk wordt dat er een fout is gemaakt wordt de uitslag door de scheidsrechter niet veranderd. Zelfs als overduidelijk is dat het fout is. Coaches hebben 30 minuten om aan de bel te trekken. Dat is reglementair afgesproken. Verenigingen hebben die termijn geaccepteerd aangezien reglementen in bondsvergaderingen door verenigingen goedgekeurd worden. Het is vervelend voor de zwemmer en coach als na 30 minuten blijkt dat er een fout of vergissing is gemaakt maar u als scheidsrechter hoeft reglementair de uitslag niet aan te passen.
3. Het komt wel eens voor dat er videobeelden zijn van een race. Het is in Nederland gebruikelijk om dit NIET als bewijs te accepteren. Het kan wel aanleiding zijn om nog eens met juryleden te overleggen maar beslissingen terugdraaien kan niet op basis van videobeelden alleen. Een voorbeeld uit de praktijk. Een deelnemer op baan 4 wordt gediskwalificeerd wegens een valse start. Uit videobeelden blijkt overduidelijk dat het baan 5 betreft. De diskwalificatie is op basis van een waarneming dus protest is niet mogelijk maar in dit geval kan de scheidsrechter nog met de kamprechters en eventueel de starter overleggen. Mogelijk is er een vergissing/verschrijving gemaakt en kan de diskwalificatie ingetrokken worden. Vervolgens baan 5 diskwalificeren? Niet doen. U begeeft zich dan op wel zeer zwak ijs. In dit voorbeeld is uitgegaan van een duidelijke vergissing van de officials met betrekking tot de baannummers. Meestal is het echter niet zo duidelijk. In deze zeer uitzonderlijke gevallen (en binnen de 30 minuten) kan de scheidsrechter overwegen om naar aanleiding van de videobeelden iets te doen maar als het waarnemingen betreft zoals ongelijktijdig aantikken bij de schoolslag etc. dan direct duidelijk maken dat de diskwalificatie niet ingetrokken zal worden. (opm. Bij je aantal Amerikaanse sporten zoals de NFL (football) en de NBA (basketbal) worden ten behoeve van de scheidsrechter/officials wel videobeelden gebruikt. Die zijn echter bedoeld om de scheidsrechter te helpen bij het doen van waarnemingen (wie heeft de bal als 10 footballspelers over elkaar heen liggen?) Deze beelden worden niet gebruikt om de beslissing van de scheidsrechter aan te vechten. Ook in de voetbalrechtspraak worden videobeelden gebruikt. Hoe duidelijk het ook is op de video, veroordeling zal niet plaatsvinden behalve als er getuigenverklaringen zijn. Laat u niet overbluffen. U kunt met een gerust geweten de videobeelden niet accepteren. Ze zijn, ook bij andere sporten, niet algemeen geaccepteerd.)

6. De beoordelingswedstrijd

Na alle voorbereidingen is er de beoordelingswedstrijd. U wordt beoordeeld in een andere kring. Er zijn 2 beoordelaars. Ook deze beoordelaars komen uit een andere kring. Zij beoordelen onafhankelijk van elkaar maar zullen wel overleggen voordat ze u hun bevindingen mededelen.

Beoordelingswedstrijden hebben een gevarieerd programma. Er zijn altijd estafettes. Het niveau van de deelnemers loopt van onervaren tot zeer ervaren. Kortom, een heel normale wedstrijd waarin alle aspecten van het scheidsrechter zijn aan bod zullen komen.

Bij een beoordelingswedstrijd is de juryvergadering 45 minuten. U heeft daardoor de tijd om alles wat voor een goede wedstrijd nodig is in de juryvergadering te behandelen. Gebruik die tijd. Heeft u alles binnen de 45 minuten behandeld dan moet u de juryvergadering niet onnodig rekken. Gebruik die 'extra' tijd om het bad (lijnen, valse startlijn, eventuele '15 meter' pion etc.) te inspecteren. Maar als u heel snel klaar bent met uw juryvergadering moet u niet raar opkijken dat de beoordelaars vinden dat er ruimte is voor verbetering. Mogelijk is het zelfs onvoldoende. Een slechte juryvergadering betekent meestal niet slagen !!!

Ook als de wedstrijd verder prima verliep. Maar daarover later meer.

Normaliter wordt u 1 uur voor de juryvergadering in het zwembad verwacht. De beoordelaars zullen met u de gang van zaken doornemen. U heeft tijd om een en ander te bespreken met de organisatie en/of het badpersoneel. U kunt ook alvast het zwembad inspecteren maar het bad zal zo vroeg nog niet klaar zijn. Bij de beoordeling is ook altijd iemand aanwezig van de KOC van de desbetreffende kring.

Er zal ook een afgevaardigde zijn van uw eigen KOC.

Het is een goede gewoonte om vooraf contact op te nemen met de organisatie of de ontvangende KOC. Zij kunnen u meer informatie geven over de wedstrijd, bijzonderheden van het zwembad en gewoontes binnen de kring. U kunt ook een keer een wedstrijd bijwonen in dat zwembad.

Dit wordt van harte aanbevolen.

Dan begint de juryvergadering. U zult overigens niet de eerste zijn die zenuwachtig is voor dit examen. Nuchter beschouwd is dat volstrekt niet nodig maar de praktijk leert soms anders.

Gebruik tijdens de juryvergadering een spiekbriefje. Het is niet de bedoeling dat u letterlijk uit het reglement voorleest maar een briefje met aandachtspunten wordt wel aanbevolen. Het voorkomt dat u belangrijke zaken overslaat. Gebruik een goed leesbaar lettertype en een voldoende grote letter zodat het in één oogopslag leesbaar is. U hoeft het briefje niet te verbergen. Er is niets mis mee dat uw beoordelaars zien dat u een spiekbriefje heeft. U hoeft dus geen concessies te doen aan de leesbaarheid. Gebruik plaatjes en/of pictogrammen als dat u helpt.

Normaliter krijgt u het programma toegestuurd. U heeft er waarschijnlijk wat opmerkingen ingezet.

Loop tijdens de juryvergadering even het programma door. Zo voorkomt u dat u belangrijke opmerkingen of aandachtspunten vergeet.

De beoordelaars noteren hun bevindingen op een checklist. Waarschijnlijk heeft uw begeleider die ook gebruikt tijdens uw opleidingstraject. De beoordelaars noteren niet alleen als u foutjes maakt maar ook als u dingen goed doet. Dus geen paniek als er de beoordelaars aan het schrijven zijn.

De beoordelaars zullen overigens het grootste gedeelte van de wedstrijd onzichtbaar zijn.

Ze zijn er echter wel. Ook nu zullen zij ook goede zaken noteren.

Uw begeleider zal tijdens de wedstrijd ook onzichtbaar zijn. Hij/zij is niet als official in functie dus zal zich niet met de wedstrijd bemoeien.

De wedstrijd is meestal geen probleem. Nadat de eerste start is gevallen neemt de spanning af en wordt de wedstrijd een gewone wedstrijd zoals u er al een aantal gedaan heeft.

Het is niet de bedoeling dat uw begeleider betrokken wordt bij de wedstrijd. Maar net als in alle andere wedstrijden mag (en moet) u overleggen met uw officials.

Een tip: maak een notitie in uw programma als u 'rare' beslissingen neemt, diskwalificaties niet overneemt of als er rare voorvallen zijn. Bij het nabespreken kan men hier op terugkomen. Het helpt als u notities heeft om het geheugen op te frissen. Uiteraard geen hele verhalen maar in het kort.

Als alles achter de rug is kan de nabespreking beginnen. U krijgt direct te horen of u geslaagd bent. Eigenlijk is dat niet correct. De beoordelaars geven een advies. Ze vertellen u wat het advies zal zijn. Dit advies wordt in de praktijk altijd overgenomen maar pas als u de aanstellingsbrief heeft is de '1' bevoegdheid verleend.

Het advies wordt o.a. gebaseerd op de volgende aspecten:

1. Werkzaamheden voor en/of na de juryvergadering
2. Juryvergadering
3. Leiding tijdens de wedstrijd (o.a. overzicht)
4. Werkzaamheden na de wedstrijd
5. Presentatie
6. Kwaliteit (zorgvuldigheid, vaardigheid, snelheid en efficiency)
7. Uitdrukkingsvaardigheid
8. Zelfstandigheid (o.a. besluitvaardigheid en initiatief nemen)
9. Contactuele vaardigheden
10. Leiding geven.

De beoordelaars gaan vervolgens in op opvallende zaken. Die kunnen positief zijn. Zaken die u perfect heeft gedaan. Het kunnen ook tips zijn waar u in de toekomst rekening mee kunt houden zodat u een nog beter scheidsrechter kunt worden.

Ondanks alle voorbereidingen kan het ook dat u niet geslaagd bent. De beoordelaars zijn van mening dat het niet goed genoeg was. Zeer vervelend maar terecht. Zij zullen een afwijzende beslissing niet zomaar nemen. Vaak omdat de juryvergadering onvoldoende was of omdat u te weinig een leidende rol speelde. U was teveel kamprechter en te weinig scheidsrechter.

Er zijn 2 mogelijkheden. 1 van de beoordelaars vindt het onvoldoende. U kunt dan in hetzelfde seizoen nog een keer beoordeeld worden. Zijn beide beoordelaars van mening dat het onvoldoende is dan zult u met de KOC moeten bespreken in hoeverre een nieuwe beoordeling op zijn plaats is en op welke termijn dit kan.

U mag uiteraard foutjes maken. Niemand is perfect maar onderschat zeker het belang van de juryvergadering niet. De lat ligt HOOG!

De statistieken geven overigens aan dat verreweg de meeste kandidaten slagen. Het is dus geen onmogelijke opgave.

7. Het vervolg

Na het examen sturen de beoordelaars hun aanbeveling op. Na enige tijd krijgt u de aanstellingsbrief thuis. Eigenlijk begint het nu pas. U gaat steeds meer een eigen stijl krijgen. U zult ook merken dat er nog veel te leren is. U zult nog in veel onbekende situaties terecht komen. Met de kennis die u heeft zal u zich echter hier wel uit weten te redden.

Wel is het raadzaam om kritisch te blijven op de oplossingen die u kiest. Op die manier zult u een steeds betere scheidsrechter worden.

In Nederland zijn veel goede scheidsrechters. Daarom zal niet iedereen scheidsrechter worden bij NK's of FINA wedstrijden. De KOC en/of het bondsbureau van de KNZB kunnen u meer informatie geven over de mogelijkheden van verdere stappen in uw loopbaan als scheidsrechter.

Voordat u zover bent zult u eerst ervaring moeten opdoen. Als kamprechter en daarna als plv. scheidsrechter bij NK's. Om ervaring op te doen moet u niet alleen (als scheidsrechter) fungeren bij gewone wedstrijden maar ook bij bijzondere wedstrijden. Daar kunt u veel van leren. Als bijlage is een hoofdstuk waar hier verder op ingegaan wordt.

Met dit hoofdstuk is een einde gekomen aan dit cursusmateriaal. De praktijk is de beste leerschool maar hopelijk heeft dit materiaal het leerproces wat sneller laten verlopen. Hopelijk komt het ook van pas als naslagwerk. Ook als u al enige tijd scheidsrechter bent.

Veel succes!

7.1. Checklist beoordeling scheidsrechters

Datum:
Zwembad:
Plaats:
I. Werkzaamheden voor de juryvergadering: a. controle wedstrijdbassin startblokken baanlijnen rugslaglijnen valse startlijn 15 meter punt b. organisatie bediening valse startlijn ophalen tijdbriefjes/startkaarten etc. plaats juryleden plaats jurysecretariaat contact organisatie contact (chef)badmeester consumpties prijsuitreiking (pauze) afzetting juryperons voorstarter en voorstartruimte afspraken met de speaker
II. Juryvergadering welkomstwoord appel controle bevoegdheden klokkencontrole indeling tijdwaarnemer/keerpuntcommissaris baanindeling extra tijdwaarnemers wisselen tijdwaarnemer/keerpuntcommissaris taak tijdwaarnemer/keerpuntcommissaris taak kamprechterkeerpunt taak kamprechters/plv. scheidsrechter taak en plaats van starter taak jurysecretariaat wijzigingen/bijschrijvingen diskwalificaties (gebruik codelijst) afwijkingen v.v.a./tijd bepalen uitslag met I, II en III B.M.-noteringen binnen uitslag I, II en III puntentelling invullen juryblad behandeling ziektebriefjes hoe bij 3 tijden per baan invullen tijdbriefjes/startkaarten handelen bij klokweigering diskwalificaties opdracht aan kamprechterkeerpunt invullen startkaart/tijdbriefje (reden) paraferen door scheidsrechter twijfel geen code, met eigen woorden opschrijven

III. Zwemslagen:**a. Schoolslag**

start
slagen onder water na start en keerpunt
hoofd bij 2e armsglag na 1 slag onder water
begrip "cyclus"
hoofd tijdens cyclus
armsglag (ellebogen!)
beenslag (voeten!)
borstligging
aantikken
laatste slag/onvolledige cyclus/duiken/ellebogen
gelijktijdig aantikken
staan/lopen/afzetten van de bodem

b. Vlinderslag

start
slagen onder water na start en keerpunt
onder water tot 15 m na start en keerpunt
armsglag
beenslagen (geen schoolslag)
borstligging aantikken
laatste armsglag
gelijktijdig aantikken
staan/lopen/afzetten van de bodem
borstligging bewaren!

c. Rugslag

start
onder water tot 15 meter na start en keerpunt
aantikken/afzetten/verlaten rugligging
staan/lopen/afzetten van de bodem
afzetten
houding bij aantikken finish (onder water)

d. Vrije slag

start
aantikken keerpunt en finish
onder water tot 15 m na start en keerpunt
staan
lopen/afzetten van de bodem
fluitsignaal 800 meter - 1500 meter
aangeven aantal banen (keerpuntborden)
overnemen estafette

e. Wisselslag

volgorde persoonlijk
volgorde estafette
overnemen estafette
herhaling zwemslagen tijdens vrije slag

<p>IV. Leiding tijdens de wedstrijd:</p> <p><u>a. Contact met:</u></p> <ul style="list-style-type: none">
tijdwaarnemers
keerpuntcommissarissen
kamprechters
starter
jurysecretariaat
trainers/ploegleiders
<p><u>b. Affluiten valse starts</u></p>
<p><u>c. Oplossen moeilijke gevallen</u></p> <ul style="list-style-type: none">
afwijken v.v.a./tijden
diskwalificaties
2e (valse) start
wangedrag
optreden bij problemen rond bassin (wedstrijdterrein)
<p><u>d. Protesten</u></p> <ul style="list-style-type: none">
contact met ploegleider/trainer
afwikkeling
<p>V. Werkzaamheden na de wedstrijd:</p> <ul style="list-style-type: none">
controle/tekenen proces-verbaal
afwerken ziektebriefjes
eventuele opmerkingen

7.2. Bijzondere wedstrijden

Dit hoofdstuk is extra toegevoegd aan dit cursusmateriaal. Tijdens de opleiding zult u met deze aspecten hoogst waarschijnlijk niet te maken krijgen. Het is een aanvulling omdat u er in een later stadium wel mee te maken kunt krijgen.

In Nederland wordt een aantal wedstrijden georganiseerd die een iets andere aanpak vereisen. Dit zijn niet alleen NK's maar dit kunnen ook wedstrijden zijn die door de kring of een vereniging georganiseerd worden. U moet dan denken aan meerdaagse wedstrijden / wedstrijden met een ochtend en middag sessie, afsluitende finale wedstrijden (al dan niet met elektronische tijdmeting) of wedstrijden waarbij extra activiteiten zijn georganiseerd. Dit hoeft niet persé op topniveau te zijn.

Een vereniging kan jaarlijks een speciale wedstrijd organiseren met extra festiviteiten of speciale genodigden zoals afgevaardigden van de sponsor, wethouders en/of de (lokale) pers. Soms wordt verenigingen, kring of de KNZB gevraagd om de jury te leveren voor gehandicaptenwedstrijden. Ook hiervoor kunt u gevraagd worden.

Masterwedstrijden zijn in dit kader ook te rangschikken onder bijzondere wedstrijden.

Er worden in Nederland veel masterwedstrijden georganiseerd. Dergelijke wedstrijden zijn in dat opzicht dus niet bijzonder maar er gelden wel een aantal afwijkende bepalingen. Die staan in het masterreglement. Daarnaast is er ook altijd een sociale activiteit.

Hoewel er verschillen zijn tussen deze wedstrijden zijn er wat betreft de scheidsrechter veel overeenkomsten.

Vorbereidingen zijn bij deze wedstrijd cruciaal. Lees bijvoorbeeld bij masterwedstrijden vooraf het masterreglement door zodat u op de hoogte bent van de afwijkende bepalingen.

Bijzondere wedstrijden hebben als overeenkomst dat de organisatie een paar verrassingen voor u als scheidsrechter in petto heeft. Het is altijd goed bedoelt maar als het komt niet altijd goed uit.

Probeer vooraf contact te hebben met de organisatie. Vraag of de organisatie de bepalingen van de wedstrijd meeneemt naar de wedstrijd. Dit gebeurt helaas niet altijd. Mochten er vragen of problemen zijn dan kunnen de bepalingen soms uitkomst bieden.

Vraag op de dag van de wedstrijd ook altijd of er nog bijzonderheden zijn die van invloed kunnen zijn op de wedstrijd.

Voorbeelden zijn o.a.

- een extra pauze die de organisatie in petto heeft terwijl dat nergens uit blijkt.
- een huldiging van iemand of een toespraak van de voorzitter, wethouder of andere genodigde.
- de aanwezigheid van de (lokale) televisie waar bepaalde afspraken mee gemaakt zijn. **(ad 1)**
- toezeggingen die gedaan zijn aan de schrijvende pers
- de verwachting dat de jury d.m.v. een opmars de zwemzaal binnenkomt.
- of en hoe muziek geregeld is.
- deelname van buitenlandse ploegen **(ad 2)**.

Aan dergelijke zaken kunt u meewerken. Geen enkel probleem. Als een organisatie iets bijzonders organiseert en het staat niet haaks op het reglement dan is het goed als u daar uw medewerking aan geeft. Het helpt echter enorm als u ervan op de hoogte bent. Dat voorkomt irritaties en vertwijfeling bij u maar ook bij de organisatie.

Voorkom verrassingen maar maak de plannen van de organisatie onderdeel van uw eigen plan.

Kortom, pas ze in.

(ad 1) Op de (lokale) televisie komen is voor alle organisaties een goede PR-mogelijkheid.

In de praktijk wordt dan ook rekening gehouden met de wensen van de desbetreffende televisieploeg.

Ze krijgen alle ruimte. Ook als ze u daarbij in de weg gaan staan. Het kan zijn dat ze verzoeken om bepaalde zaken zoals reclameborden weg te halen. Dat is aan de organisatie. Het verzoek tot het weghalen van de 5 meter vlaggetjes wordt altijd gehonoreerd met uitzondering bij de rugslag. Daar zijn ze te belangrijk voor. Hebben ouders etc. dezelfde rechten als de televisieploegen en mogen zij op het juryplatform filmen? Nee ! Journalisten krijgen dat recht wel. Ouders niet.

(ad 2) Als u weet dat er buitenlandse ploegen meedoen, is het verstandig om een FINA reglement bij u te hebben. In ieder geval het gedeelte van de zwemslagen (te downloaden via www.fina.org).

Het kan van pas komen.

Bespreek met de organisatie hoe zij willen dat de wedstrijd moet verlopen. Welke toezeggingen zijn gedaan aan de buitenlandse ploegen? Over het algemeen wordt gezwommen volgens het Nederlandse reglement. Neem in het begin de tijd om de ploegen hieraan te laten wennen. Zo kennen we in Nederland niet dat de scheidsrechter korte fluitsignalen geeft waarop de deelnemers zich klaar moeten gaan maken.

Dit signaal komt voor het signaal dat de deelnemers op het startblok moeten gaan staan. Ze zullen ook even moeten wennen aan het "op uw plaatsen". Gaat u over op het Engels dan wordt het startcommando "take your marks".

Ook kennen we in Nederland niet het fenomeen dat o.a. de T/K met een gebaar moet aangeven of een keerpunt foutief is uitgevoerd.

Heeft een buitenlandse coach vragen probeer deze dan zo goed mogelijk te beantwoorden. Dat wordt zeer op prijs gesteld.

Omdat dergelijke wedstrijden een aantal extra aspecten heeft zal u als scheidsrechter een wat strakkere regie moeten voeren dan normaal. Anders wordt het rommelig.

Het betekent niet dat u autoritair en/of afstandelijk moet worden. U moet wel een duidelijk beeld hebben over hoe u de wedstrijd wilt laten verlopen en hoe alle aspecten hun plaats daar in hebben.

U moet ook voor rede vatbaar blijven. Als er betere oplossingen zijn dan wat u in eerste instantie voor ogen stond dan die betere oplossingen overnemen.

In de juryvergadering moet u aandacht geven aan de bijzonderheden van die wedstrijd.

Uw officials willen graag zaken weten zoals:

- hoe zijn consumpties geregeld
- is er een lunch(pakket) geregeld
- wanneer is de volgende juryvergadering (bij meerdere sessies)
- hoe is bij masterwedstrijden de sociale activiteit geregeld.

Ook over andere bijzonderheden moet u vooraf uitleggen wat er gaat gebeuren en welke afspraken u heeft gemaakt met de organisatie. Vergeet deze zaken niet. Het wordt anders het onderwerp van gesprek langs de badrand. Dat leidt de aandacht onnodig af.

Als wedstrijden lang duren wil bij dergelijke wedstrijden de organisatie soms langs komen met een hartig hapje. Dit zeer naar tevredenheid van uw juryleden. Is het echter een vette hap of de haringkar, probeer dit dan te laten samen vallen met een korte pauze. Zwemmers zullen u dankbaar zijn. Dit is dus ook iets wat u vooraf met de organisatie moet bespreken.

Uw officials waarderen dit gebaar van de organisatie altijd erg. Laat daarom de haringkar of vette hap niet aan uw officials voorbij gaan maar denk ook aan de deelnemers.

Zijn er meerdere sessies dan is er voor iedere sessie een juryvergadering. Zijn er geen nieuwe officials dan kunt u een korte juryvergadering houden. Het is daarbij gebruikelijk om terug te blikken op de vorige sessie. Een klokkencontrole is niet nodig.

Zijn er wel nieuwe officials dan moeten zij wel een klokkencontrole doen. U moet dan ook ingaan op de zwemslagen en de bijzonderheden van de wedstrijd. Kortom, u moet een volledige juryvergadering houden.

Bij elektronische tijdmeting zijn er een aantal bijzonderheden waarop u moet letten:

- leg in de juryvergadering uit hoe de back-up tijdregistratie werkt.
- Leg uit wanneer de back-up knop ingedrukt moet worden.
- Vraag de officials om niet op de platen te gaan staan als ze de laatste slag voor het keerpunt en het eindpunt moeten beoordelen.
- Vraag de T/K's om zwemmers niet over de platen te laten hangen als andere deelnemers nog in het water liggen.
- Vraag de T/K's om zwemmers die over de platen het water willen verlaten erop te wijzen dat ze dit via de zijkant moeten doen.
- Vraag een kamprechter of de reserve T/K om bij de 1e serie (en na het wisselen van de jury) te controleren of alle T/K's de back-up knop in de hand nemen. Soms wordt het bij de eerste serie vergeten.

Laat de back-up knop tijdens de juryvergadering rond gaan. Veel scheidsrechters geven aan dat in eerste instantie de knop het beste in uw beste hand gehouden moet worden. De back-up tijd is ten slotte belangrijker dan de handtijd.

Zijn er opmerkelijke verschillen tussen de tijden van de T/K en de plaat ga dan in eerste instantie uit van het weigeren van de plaat. De plaat is defect, een snoer maakt een slecht contact of de zwemmers tikken te zacht aan waardoor de plaat niet goed reageert en de tijd niet of te laat stopt. Het kan zijn dat de T/K wat onwennig is maar in de praktijk geeft dit zelden problemen.

Er zijn ook een aantal punten voor de starter:

- wordt gebruik gemaakt van een startpistool of een claxon? Is er ook een flitslicht?
- Zeker bij 50 meter sprintnummers is een flitslicht voor de T/K aan de overzijde het beste signaal om de stopwatch te starten. Het geluid doet er in tegenstelling tot licht naar verhouding lang over om 50 meter af te leggen. Het zal een merkbare afwijking geven als de handtijden vergeleken worden met de elektronische tijd of de back-up tijd.
- Is er een microfoon bij de starter (zie ook laatste punt) dan kunt u door het plaatsen van een geluidsbox/speaker aan de overzijde het startsignaal snel aan de overzijde krijgen. De microfoon pikt het startsignaal op. De T/K zal dan als eerste via de speaker het startsignaal horen. Op dat moment moet de stopwatch gestart worden. Dit uiteraard alleen maar in een 50m bad.
- Is de starter bekend met de werking van het startpistool/claxon?
- Zijn er voor de hele wedstrijd voldoende 'kogeltjes' voor het startpistool?
- Weet de starter dat hij moet bijhouden hoeveel kogeltjes er nog in het pistool zitten? Dat er niet alleen een kogeltje in het pistool moet zitten voor het startsignaal maar ook voor een eventuele valse start.
- Wordt een microfoon gebruikt voor het startcommando?
Kortom, er zijn ook zaken die u met de starter moet doornemen.

Als laatste nog aandacht voor de pers.

U maakt foutjes. U neemt ook wel eens een beslissing waar iemand met andere belangen het niet mee eens is. Anderen kunnen achteraf via de media een foutje of meningsverschil in verband met hun eigen belangen enorm uitvergrooten. In de meeste gevallen kunt u daar beter niet op reageren. Bent u coach of zwemmer dan ligt dit meestal anders maar uw belang als scheidsrechter is hier meestal niet mee gediend.

Ook als de media u benaderd is het raadzaam om dit goed te overwegen. De pers wil een verhaal over een klein stukje van de wedstrijd. Pas als uw belang ermee gediend is, is het raadzaam om hier op in te gaan. De KNZB kent geen verbod voor officials om voor, tijdens of na de wedstrijd met de pers te praten.

Er zijn sportorganisaties die wel een dergelijk verbod kennen. Dat moet u aan het denken zetten voor het geval u benaderd wordt. Een Amerikaans gezegde is "silence cannot be misquoted".

7.3. Aanbevolen literatuur

Met deze bijlage is een eind gekomen aan dit cursusboek. Wilt u verder groeien dan kan dat door veel met andere officials te spreken en van hun ervaringen te leren. U kunt ook een aantal boeken raadplegen. Hieronder een beknopt overzicht van boeken die informatie bevatten waar u mogelijk verder mee kunt. Het zijn geen zwemofficialboeken. U zult dus zelf de zaken er uit moeten pikken die voor u als zwemscheidsrechter en die voor uw karakter en uw eigenschappen van belang zijn.

1. Alles onder controle. Mentale en communicatieve vaardigheden voor scheidsrechters en officials.
Cees Dufais en Paul Scheltes
NOV publicaties
ISBN 90-72934-40-7
2. Successful Sports Officiating, Fundamentals for all officials.
Human Kinetics
ISBN 0-88011-748-6
3. Psychology of officiating.
Robert S. Weinberg en Peggy A. Richardson
Leisure Press
ISBN 0-88011-400-2
(Op dit moment van schrijven is het boek uitverkocht. Tweedehands wordt het soms aangeboden).
4. De regels van het spel.
Pierluigi Collina
Vassallucci
ISBN 90 229 8742 6
(Een goed boek in combinatie met het boek van Cees Dufais en Paul Scheltes, Alles onder controle. Mentale en communicatieve vaardigheden voor scheidsrechters en officials. Collina geeft een praktische invulling aan het meer generaliserende kader van Dufais en Scheltes).
5. Effect. Over communicatie en teambuilding.
Johann Olav Koss, Heidi Ihlen, Bente-Marie Ihlen.
Elmar
ISBN 90389 08318
(Er zijn legio boeken over communicatie. Dit boek past echter bij dit cursusmateriaal).

Aanpassingen met een meer inhoudelijk karakter

Aanvraag voor wijziging van de inhoud van			
Cursus:		"1" - Scheidsrechter	
Materiaal / Docent / Cursist intake / Accommodatie /			
	Inhoud	Vorm	Overige
Gericht op verbetering van:			
Toelichting:			
	Blz.	Hfdst.	Overige
Concreet gericht op voorstel:			
Concreet gericht op voorstel:			
Concreet gericht op voorstel:			
Voorstel tot wijziging ingediend door:			
Voor nadere toelichting bereikbaar		tel mail	

N.b. Voorstellen zo nodig nader documenteren in een bijlage

Behandeling aanvraag: - acties			
Naam			datum

